

ПЕТНАДЕСЕТИ ЦАР-ШИШМАНОВИ ДНИ В САМОКОВ

**ЧЕТИРИДЕСЕТ И ПЪРВИ НАУЧНИ ЧЕТЕНИЯ НА АСОЦИАЦИЯ
ЗА АНТРОПОЛОГИЯ, ЕТНОЛОГИЯ И ФОЛКЛОРИСТИКА „ОНГЪЛ“**

ПОСВЕТЕНИ НА

250 години от първия самоковски препис на „История славянобългарска“ на преп. Паисий Хилендарски от Алекси Велкович Попович (1771 г.);

160 години от излизането на сборника „Български народни песни“ от Димитър и Константин Миладинови (1861);

30 години от основаването на Асоциация „Онгъл“ (1991 г.).

С ПОДКРЕПАТА НА

ОБЩИНА САМОКОВ

ГРАДСКИ ИСТОРИЧЕСКИ МУЗЕЙ – САМОКОВ

ИМПРЕСАРСКО-ИЗДАТЕЛСКА КЪЩА „РОД“

САМОКОВ, 1. – 3. ОКТОМВРИ 2021 Г.

КОНФЕРЕНТНИТЕ ЗАЛИ НА ХОТЕЛ „АРЕНА САМОКОВ“

Участници от българска страна от:

Асоциация за антропология, етнология и фолклористика „Онгъл“

Семинар по практическа етнология и медиевистика „Проф. д-р Иван Шишманов“

Софийски университет „Св. Климент Охридски“

Великотърновски университет „Св. св. Кирил и Методий“

Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“

Нов български университет

Университет по библиотекознание и информационни технологии

Кирило-Методиевски научен център при Българска академия на науките

Институт за български език „Акад. Любомир Андрейчин“ при Българска академия на науките

Институт за етнология и фолклористика с Етнографски музей при Българска академия на науките

Институт за математика и информатика при Българска академия на науките

Национален институт по геофизика, геодезия и география при Българска академия на науките

Институт по физика на твърдото тяло „Акад. Г. Наджакков“ при Българска академия на науките

Институт за балканистика с Център по тракология „Проф. Александър Фол“ при Българска академия на науките

Национална художествена академия

Държавен културен институт към Министъра на външните работи на Р. България

Министерство на културата на Р. България

Архиерейско наместничество – гр. Самоков

Храм „Св. прор. Илия“, кв. Княжево, гр. София

Градски исторически музей – Самоков

Регионален исторически музей – Русе

Регионален исторически музей – Перник

Фондация „Българо-американски мостове за общение – БАМО

СУ „Христо Ботев“ – Русе

Град София

Град Самоков

Град Силистра

Град Асеновград

Чуждестранни учесници од:

Инициатива за многоезичност и интеркултурно образование – Фрајбург, Германија

Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје, Р. С. Македонија

Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип, Р. С. Македонија

Национална установа Археолошки музеј на Македонија, Р. С. Македонија

Локален археолошки и историски музеј „Теракота“ – Винаца, Р. С. Македонија

Национална установа Завод за заштита на спомениците на културата и Музеј Струмица,

Р. С. Македонија

Центар за управување со кризи – Штип, Р. С. Македонија

Народни музеј Зајечар, Р. Србија

гр. Пирот, Р. Србија

гр. Николаев, Р. Украина

ПРОГРАМА
НА МЕЖДУНАРОДНИЯ НАУЧЕН СИМПОЗИУМ
ФОЛКЛОР И РЕЛИГИЯ: ЕЗИК – ТЕКСТ – КОНТЕКСТ
И ФЕСТИВАЛА ЗА КЪСОМЕТРАЖЕН ФИЛМ И ФОТОГРАФИЯ
БАЛКАНСКА КУЛТУРНА ФИЛМОТЕКА, XVI СЕЗОН

ПЕТЪК, 01.10.2021 г.

ГОЛЯМА КОНФЕРЕНТНА ЗАЛА

Откриване на XV Цар-Шишманови дни – 09.30 ч.

Официални приветствия

Първо заседание – 10.00 ч.

Водещ: д-р Росен Р. Малчев, Асоциация „Онгъл“

доц. д-р Константин Рангочев (Институт по информатика и математика при Българската академия на науките, Асоциация „Онгъл“) – Един самоковски фразеологизъм в контекста на българската фолклорна религиозност

Христо Ярловски (гр. Самоков) – Самоковските хайдути

Георги Захов (гр. Самоков) – Приписки в богослужебните книги в църквата „Успение Богородично“ на с. Шипочан, Самоковско

д-р Росица Манова (Институтът за балканистика с Център по тракология „Проф. Александър Фол“ при Българска академия на науките) – Ерминия на Христо Йовевич от Самоков

проф. д-р Маргарет Димитрова (Софийски университет „Св. Климент Охридски“) - Чехларовият репис на „История славянобългарска“

д-р Олга Пърличева (гр. София) – Историческата проблематика в книжовното дело на Григор Пърличев (По непубликувани архивни материали). Пърличев като историк – автор на „Кратка българска история, свързана с византийската“

докт. Силвио Томов (Градски исторически музей – Самоков) – Да правиш фотография като през XIX в. Цианотипия

Дискусия

ЦЕРЕМОНИЯ

Отличаване на изявен млад изследовател в областта на етнологията и медиевистиката с наградата на името на Бойка и Димитър Добреви за 2021 г.

БАЛКАНСКА КУЛТУРНА ФИЛМОТЕКА

„Ювелирне мѣстѣцтво тернѣвских болгар” (30 мин.) – документален етнографски филм с игрални епизоди. Сценарий: д-р Володимир Гамза, пенсиониран професор от Университета в гр. Николаев, Украйна, режисура: Вадим Кирчев и Сергей Пишненко.

ПРЕДСТАВЯНЕ НА КНИГА

Албум „Традиционни занаяти, бит, и култура на Терновските българи”. Автор: д-р Володимир Гамза, гр. Николаев, Украйна

ОТКРИВАНЕ НА ИЗЛОЖБА В ХУДОЖЕСТВЕНА ГАЛЕРИЯ

„ПРОФ. ВАСИЛ ЗАХАРИЕВ“

„Петър Боев (1912–2004 г.) – познатият непознат”. Представя: Силвио Томов (Градски исторически музей – Самоков)

Обедна почивка

ГОЛЯМА КОНФЕРЕНТНА ЗАЛА

Второ заседание – 14.30 ч.

Служба на иконом Михаил Колев, Архиерейски наместник

Водещ: доц. д-р Константин Рангочев, Институт по математика и информатика при Българска академия на науките, Асоциация „Онгъл“

икonom Михаил Колев (Архиерейско наместничество – гр. Самоков) – Историческа и духовна традиция, отразена в саморъчните надписи от камбанарията на Митрополитски храм „Успение на Пресв. Богородица” – гр. Самоков

проф. д-р Александар Димитријевски (Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје, Р. С. Македонија) – Пролетните празнични обичаи од село Истибања, Виничко

проф. д-р Тодор Моллов (Великотърновски университет „Св. св. Кирил Методий”) – Преподновеният брак в юнашката песен „Марко кумува на побратима си Бельо”

д-р Дејан Крстић (Народни музеј Зајечар, Р. Србија) – Трагови култа женског аграрног божанства у балканској традиционалној култури

Драгољуб Златковић (Пирот, Р. Србија) – Обичај позивања природних непријателја усева и митолошких бића на Бадњу вечеру у „Шопском“ ареалу

докт. Десислава Иванова (Университет по библиотекознание и информационни технологии) – „Живото” и „мъртвото” нематериално наследство на Ботевград

проф. д-р Ана Кочева (Институт за български език „Проф. Любомир Андрейчин” при Българска академия на науките) – Символни значения на голотата в българската култура и език

Дискусия и почивка

ГОЛЯМА КОНФЕРЕНТНА ЗАЛА

Трето заседание – 16.45 ч.

Водещ: Десислава Тихолова, Регионален исторически музей – Русе

Искра Тодорова (Регионален исторически музей - Русе) - Реконструкция на всекидневието във фотографски образи – наблюдения на дигиталния терен (по примери от Самоков)

Снежанка Генчева (Силистра) – Личните имена на българите от с. Липница, окръг Кюстенджа, по архивни документи, създадени във връзка с Крайовския договор от 1940 г.

Иванка И. Иванова (гр. София) – За една македонска шуробаджанашина

д-р Даниела Беличовска (Фондация Българо-Американски Мостове За Общение – БАМО) – Образът на църквата в българската проза от Освобождението до края на Първата световна война. Религиозност и патриархалност – автентичната духовност на българина, вярност към традицията и обичая

дфн Росен Р. Малчев (Асоциация за антропология, етнология и фолклористика „Онгъл“) – Юговските пожари и Юговският змей

доц. д-р Владимир Власков (Национален институт по геофизика, геодезия география при Българската академия на науките) – Особености в развитие на летния температурен режим по черноморското крайбрежие за периода 1996–2020 година

Дискусия

ЦЕРЕМОНИЯ

Отличаване на утвърден учен с наградата на името на проф. дфн Тодор Ив. Живков за 2021 г. за принос към българската и балканската етнология и медиевистика

ПРЕДСТАВЯНЕ НА КНИГА

Сборник „Българите в чужбина. Толкова близо, толкова далече”. Част 3. Съставители: проф. д-р Ана Кочева и Снежана Йовева-Димитрова. Издание на ДАБЧ, ИИК „Род”: София, 2021. Представят – съставителите.

Край на първия ден

СЪБОТА, 02.10.2021 г.

ГОЛЯМА КОНФЕРЕНТНА ЗАЛА

Първо заседание – 09.00 ч.

Водещ: проф. д-р Тодор Моллов, Великотърновски университет „Св. св. Кирил Методий”

доц. д-р Димитър Добревски (Национална художествена академия), **инж. маг. Русана Голева** – иконописец – Образът на българските светци в православната агиография (иконопис)

д-р Владислава Спасова (Институт за етнология и фолклористика с Етнографски музей при Българска академия на науките) – Свети Мина и вълците в една необичайна иконографска композиция от Германския манастир

д-р Иво Райков (Национална художествена академия) – Визуализации на фолклорни текстове в творчеството на Никола Кожухаров (1892–1971) в контекста на българското изкуство от 1920-те години

Теодор Пеев – богослов (гр. Асеновград) – Чудесата на св. Богородица Бачковска

Биляна Тодорова (Семинар по практическа етнология и фолклористика „Проф. д-р Иван Шишманов”) – Памет и локална идентичност на град Петрич, експонирана в паметници и паметни места

доц. д-р Любомир Цонев (Институт по физика на твърдото тяло „Акад. Георги Наджаков”) – Средновековният замък в Средец – стари и нови хипотези

гл. ас. д-р Димитър Илиев (Софийски университет „Св. Климент Охридски“) - Откриване на оброчен кръст в землището на с. Скомля, общ. Димово, Област Видинска

Дискусия

ПРЕДСТАВЯНЕ НА КНИГА

Монография „Космогония на древните българи”, придружено от презентация с фотоси от „Ситан кале” над гр. Банско. Автор: доц. д-р Димитър Ив. Добревски. Представя – авторът.

БАЛКАНСКА КУЛТУРНА ФИЛМОТЕКА

„От „Къщата с куклите“ до жълтите павета” (2020 г., 72 мин.) – документален филм, реализиран с подкрепата на Столична програма „Култура“ на СО за 2019 г. Продуцент: Тодора Радева, Студио 24, режисьор: Екатерина Минкова, оператор: Борислав Георгиев, сценарист: доц. д-р Веселка Тончева.

Обедна почивка

МАЛКА КОНФЕРЕНТНА ЗАЛА

Първо заседание – 09.00 ч.

Водещ: Искра Тодорова, Регионален исторически музей – Русе

Филип Михайлов (Регионален исторически музей – Перник) – Селище от Средната бронзова епоха в землището на гр. Летница, обл. Ловеч

д-р Драган Веселинов (Регионален центар за управување со кризи – Штип, Р. С. Македонија), **проф. д-р Трајче Нацев** (Универзитет “Гоце Делчев” – Штип, Р. С. Македонија) – Начинот на организирање на заштитата и спасувањето на луѓето и материјалните добра од опасности во Штипско и Карбинско низ праисторијата

Јулијана Иванова (Локален археолошки и историски музеј „Теракота“ – Винаца, Р. С. Македонија) – Праисторијата во Виничкиот регион

Душко Цветанов (НУ Завод за заштита на спомениците на културата и Музеј Струмица, Р. С. Македонија), **проф. д-р Трајче Нацев** (Универзитет Гоце Делчев – Штип, Р. С. Македонија) – Средновековната црква во подножјето на локалитетот Цареви Кули – Струмица

Илинка Атанасова (НУ Археолошки музеј на С. Македонија – Скопје, Р. С. Македонија) – Крстовидните цркви по Брегалница од IX–X век

Благица Стојанова (Локален археолошки и историски музеј „Теракота“ – Винаца, Р. С. Македонија) – Музејска поставка во музеј „Теракота“ – Винаца

Дискусија и обедна почивка

ГОЛЯМА КОНФЕРЕНТНА ЗАЛА

Второ заседание – 15.00 ч.

Водещ: доц. д-р Веселка Тончева, Институт за етнология и фолклористика с Етнографски музеј при Българската академия на науките

прот. Дилян Цветков (Храм „Св. прор. Илия”, кв. Княжево, гр. София) – Социалната дейност в храм „Свети пророк Илия“ в кв. Княжево през първата трета на XX в.

Десислава Тихолова (Регионален исторически музей – Русе) – Вината като културно наследство. Съвременни мемориални практики в Германия. Част втора

д-р Сотир Иванов (Министерство на културата на Република България) – Миналото като ресурс за бъдещето – основаването на Исторически музей – Петрич

д-р Веселин Хаджиангелов (Градски исторически музей – Самоков) – Представяне на културното наследство с две нови музейни експозиции в гр. Самоков

Симона Петрова (Регионален исторически музей – Русе) – Издателската дейност на Асоциация за антропология, етнология и фолклористика „Онгъл” (1994 г. до днес)

Дискусија

БАЛКАНСКА КУЛТУРНА ФИЛМОТЕКА

„Хоро между два бряга” (2021 г., 38 мин.) – документален филм, финансиран по програма „Творчески инициативи” на Национален фонд „Култура” – Министерство на културата на Република България. Режисьор: Екатерина Минкова, оператор: Борислав Георгиев, с участието на д-р Сашка Бизеранова и Десислава Божидарова от Регионален исторически музей – Видин.

ГОЛЯМА КОНФЕРЕНТНА ЗАЛА

Трето заседание – 17.15 ч.

Водещ: Теодор Пеев, богослов, гр. Асеновград

доц. д-р Веселка Тончева (Институт за етнология и фолклористика с Етнографски музей при Българска академия на науките) – Сборникът „Български народни песни“ на братя Миладинови след 160 години (Опит за реконструкция на музикалното съдържание на една песен върху примери от Вардарска и Егейска Македония)

проф. д-р Пламен Бочков (Нов български университет) – Братя Миладинови и звездата на епископ Щросмайер

доц. д-р Ива Трифонова (Кирило-Методиевски научен център при Българската академия на науките) – Неофит Рилски и неговите последователи: какво не знаем

доц. д-р Красимира Петрова (Софийски университет „Св. Климент Охридски”) – Десакрализация на имената в българския и руския език

гл. ас. д-р Вяра Калфина (Софийски университет „Св. Климент Охридски”) – Митологичната лястовица: вариантни напластявания и жанрови редакции в старогръцки контекст

Галина Терзиева, Нелина Деспова, проф. д-р Андрей Бояджиев (Св. Климент Охридски”) – Баяния, врачувания и лѣкувания в електронна форма

Кристина Христова, Цвета Варадинова, гл. ас. д-р Вяра Калфина (Софийски университет „Св. Климент Охридски”) – Представяне на проекта „Откриваме заедно“

Дискусия

ЦЕРЕМОНИЯ

Отличаване с наградата на името на Асоциация „Онгъл“ за културно-исторически и природонаучни късометражни филми, фотографски експозиции и изложби от програмата на Балканската културна филмотека, XVI сезон, 2021 г.

Край на втория ден

Официален коктейл за участниците и гостите – 20.00 ч.

НЕДЕЛЯ, 03.10.2021 Г.

Постер сесия – 10.00 ч.

доц. д-р Мила Кръстева (Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“) – Ръкопис № 137 (Самоков, 1771, поп Алекси Велкович Попович): палеография, кодикология, контекст

д-р Иво Братанов (Средно училище „Христо Ботев“ – Русе) – Езикът на един ранен ръкопис на Стоян Робовски от 1852 г.

доц. д-р Константин Рангочев (Институт по информатика и математика при Българска академия на науките, Асоциация „Онгъл“) – Цифровите библиотеки: съдържание, посетители, тенденции

Културна програма за участниците и гостите

Закриване на XV Цар-Шишманови дни в Самоков